

# Intet bevis har vunnits för dådet.

Annan revolveraffär har  
befunnits upp-  
diktad.

*Svenska Dagbladet den 1. 5. 44*  
Förbud begäres  
mot SA-hemmet.

Kriminalpolisens chef, intendent Zetterquist, avgav på onsdagskvällen sitt väntade uttalande rörande "mordförsocket" på den nazistiske fältflygaren Gösta Wiklund, och det ger det hela, såsom Svenska Dagbladet i går antydde, en uppseendeväckande vändning. Såvitt man nu kan bedöma, skriver intendent Zetterquist sålunda, bär den version av händelseförloppet, som Wiklund givit, i åtskilliga avseenden osannolikhetens prägel. I varje fall har under utredningens gång intet framkommit, som är ägnat att ens till någon del styrka riktigheten av Wiklunds berättelse. Under utredningen av "attentatet" har man vunnit klarhet i en annan mystisk revolveraffär, som för någon månad sedan skulle ha utspelats i en färghandel här i staden; färghandelsbiträdet — själv furugårdare — har nämligen bekänt, att hela historien varit uppiktad för att tjäna som reklam för partiet.

Intendent Zetterquist framhåller även, att en ständigt i beredskap ligande politisk stormtrupp måste anses inebära ett för allmän ordning och säkerhet oroande moment och att, bortsett från den Wiklundska affären, nazisternas uppträdande synes motivera ett ingripande till förhindrande av att kasernerade politiska stormtrupper organiseras även på andra håll. Intendenten hemställer om förbud för den, som innehar S. A.-hemmet — Furugård står själv för hyreskontraktet — att fortsätta rörelsen.

Icke blott den — som nedan synes — grundliga undersökningen utan även intendenten Zetterquists konklusioner förtjäna allt beaktande.

Kriminalchefens uttalande har formen av dels en promemoria till polismästaren, dels en helt kort rapport rörande polisens razzia i S. A.-hemmet. Promemorian har i sin helhet följande lydelse:

Vid 3-tiden natten mellan den 2 och 3 januari anmälde fältflygare Gösta Wiklund, att han vid 2-tiden samma natt i korsningen av Styrmans- och Riddaregatorna blivit träffad av ett pistolskott i vänstra överarmen. Han hade omedelbart begivit sig till Sab-



batsbergs sjukhus, där jourhavande läkaren konstaterat, att kulan gått genom vänstra överarmsmuskeln. Rörande överfallet avgav Wiklund den 3 januari på kriminalstationen en utförlig berättelse.

Ehuru utredningen rörande det sålunda påstådda överfallet ännu icke blivit till alla delar slutförd, har jag av nedan angivna orsaker funnit det angeläget att redan nu bringa vissa i dagen framkomna omständigheter till polismästarens kännedom.

## Wiklunds uppgifter berörda punkt för punkt.

Sålunda tala åtskilliga omständigheter mot riktigheten av Wiklunds rörande överfallet i olika avseenden lämnade uppgifter. Dessa omständigheter komma härneda att punkt för punkt beröras.

1. Wiklund uppger, att han vid gående österut på Riddaregatan efter att ha passerat Artillerigatan hört en bil komma efter sig, vilken kört så sakta, att den varit nödsakad att "lägga in tvåan", då den skulle taga sig upp för den lilla backe, som från Artillerigatan leder upp mot Skepparegatan. Vidare uppger Wiklund, att han icke vänt sig om och sett efter bilen utan varit av den uppfattningen, att den skulle köra in i något garage i närheten. Bilen hade emellertid fortsatt och följt bakom Wiklund, och strax efter det Wiklund svängt in i riktning norrut på Styrmansgatan, hade två kraftiga smällar, liknande skott, hörts.

## Bilen följde sakta den gående 200 meter.

Det är icke sannolikt, att en bil under en så lång sträcka som vid pass 200 m kunnat hålla så låg fart som erfordrats för att hela tiden hålla sig bakom en i sakta mak gående person utan att denna måst ägna saken uppmärksamhet. Förutsätter man vidare, att bilens passagerare haft för avsikt att utsätta Wiklund för beskjutning, är det föga antagligt, att de utsatt sig för risken, att Wiklund under förföljandet skulle vända sig om och därvid bli i tillfälle att närmare iakttaga bilen eller dess nummer. De oventuella attentatsmännen hade nämligen haft rika tillfällen att redan på ett tidigare stadium beskjuta Wiklund och större utsikt att träffa honom. Belysningen i korsningen av Riddar- och Skepparegatorna samt av Riddar- och Styrmansgatorna är svagare än i korsningen av Riddar- och Styrmansgatorna, vilket säkerligen skulle ha minskat risken för upptäckt, om attentatet utförts tidigare. Wiklund iakttog enligt egen uppgift under sin vandring Riddaregatan fram i



någon person, vilket även de efterföljande attentatmännen bort kunna övertyga sig om. Detta borde ha inbjudit dem att verkställa beskjutningen tidigare än Wiklund påstätt. Men i stället skulle de alltså ha öppnat eld just i mynningen till den väl upplysta Styrmanngatan utan friskt åt något håll och med risk att vittnen kunnat vara tillstädes och iakttaga bilen. Det förefaller också egendomligt, att överfallet skett så att säga i sista minuten, några tiotal meter från det hus, där Wiklund bodde.

2. Hade ett mordförsök planerats, borde gärningsmännen rimligtvis ha förvisat sig om att försöket medfört önskad effekt. I stället ha de tilligen skjutit blint och skyndsamt begivit sig från platsen, trots att de måst se, att beskjutningen icke haft någon effekt.

3. Den droskförare, som transporterat Wiklund till sjukhuset, har uppgivit, att han kom körande Riddargatan österut och svängt in Styrmanngatan norrut, där han stannat vid närmaste port. Droskföraren har emellertid icke iakttagit vare sig Wiklund eller någon annan person i gatukorsningen och icke heller sett någon längre upp på Styrmanngatan. Först sedan passageraren stigit ur bilen, hade en person, som sedermera befanns vara Wiklund, dykt upp vid sidan av bilen åt trottoaren till, och det hade förefallit droskföraren, som om Wiklund kommit fram bakom bilen.

### Wiklunds uppträdande efter händelsen egendomligt.

4. Man synes kunna förutsätta, att en person, som blivit utsatt för en så allvarlig chock, som här varit fallet, utslutande skulle ha tänkt på den honom tillfogade skadan. Av droskförarens berättelse framgår emellertid, att Wiklunds första fråga gällt, huruvida droskföraren hört eller sett något. Wiklund hade vidare för droskföraren visat sin vänstra arm och påpekat för denne att det där syntes hål efter skottet. Wiklund synes sålunda ha varit särskilt angelägen om att erhålla bevisning för vad som skett. Hans sårskada har fått komma i andra hand. Hans uppträdande härvidlag förefaller under alla förhållanden egendomligt.

5. Trots en ytterst noggrann undersökning på platsen, först onsdagen den 3 och sedan torsdagen den 4 januari med en sorgfällig undersökning av gatan för uppsparande av eventuellt kvarliggande hylsor, kunde sådana icke återfinnas. Den av en kommunalarbetare längre upp på gatan ungefär mitt för det hus, där Wiklund bodde, upphittade men omedelbart därpå kastade patronhylsan har icke heller kunnat återfinnas, trots en flinkamning av den på gatan liggande snön och efterlysning i pressen av den person, som eventuellt kunde tänkas ha tagit hand om den. Några patronhylsor, som kunna tänkas ha blivit utkastade från vapnet vid skottlossningen, ha icke blivit funna. Man torde härvid kunna helt bortse från de patronhylsor och patroner, som under de senare dagarna uppenbarligen av okynne eller för att försvåra undersökningarna blivit diltagda. Med tanke på den av kommunalarbetaren funna patronhylsan är möjligheten icke utsluten för antagandet, att den skottlossning, som bevisligen ägt rum, skett på annan plats än den av Wiklund uppgivna.

### Inga spår efter den mystiska bilen ha erhållits.

Man torde få anse utslutet, att någon av Wiklunds politiska motståndare förfogar över en bil av det utseende Wiklund beskrivit. Man kan visserligen tänka sig möjligheten av att en bil blivit för ändamålet stulen eller "lånad" ur ett garage. En enda bilstöld blev rapporterad under ifrågakvarande natt, vilken bil emellertid återfanns påföljande dag i ett förstadssamhälle. Detta fall blev föremål för en sorgfällig undersökning, med resultat att detsamma kunde lämnas helt ur räkningen. Man torde vidare knappast kunna räkna med möjligheten av att en person lånat en bil ur ett garage, då risken för upptäckt i ett dylikt fall säkerligen skulle vara mycket stor. Anmärkningsvärt är, att icke någon som helst upplysning inkommit om någon bil,

som skulle kunna sättas i samband med det påstådda attentatet. I detta avseende har kriminalpolisen gjort stora ansträngningar för att komma i förbindelse med alla droskförare i staden samt patrullerande poliser.

### Skottriktningen måste ha varit motsatt den av Wiklund uppgivna.

7. Vad beträffar den Wiklund tillfogade sårskadan säger läkarintyget: "De båda såröppningarnas utseende tillåter ingen slutsats angående den supponerade skottriktningens in- resp. utgångsöppning". Vederbörande läkare har emellertid tagit tre fotografier av sårskadan. För en polisman måste det vid betraktande av fotografierna framstå såsom otvetydigt, att skottriktningen varit motsatt den av Wiklund uppgivna. En erfaren polisman torde nämligen icke behöva misstaga sig i fråga om in- och utgångsöppningen för en kula. Med tanke på kulhålen i Wiklunds överrock kan man dock icke utesluta möjligheten av att Wiklunds uppgift om att han blivit skjuten bakifrån är riktig, såvida kulhålen i kläderna icke anbragts särskilt för sig. Företagna undersökningar rörande kulhålets läge på kläderna i förhållande till skottskadans läge på armen ha icke kunnat fälla avgörande utslag i någondera riktningen.

8. Docent Harry Söderman har verkställt dammsugningsprov på Wiklunds överrock, varom han avgivit utlåtande. Härom säger Söderman bl. a. följande:

Det anmärkningsvärda faktum, att skotthålets omgivning på vänstra armen var nästan dammfri i förhållande till motsvarande ställe på högra armen föranledde en mängd försök i avsikt att fastställa orsaken härtill. Systematiska avslagningar på bägge armarna i avsikt att kvantitativt bestämma dammängden på olika partier gjordes därför, därvid vissa resultat uppnåddes. Dessa försöksresultat kunna möjligen, enligt vad Söderman uttalat, ge underlag för en hypotes, att man av någon anledning kraftigt borstat skotthålets omgivning. Söderman avslutade utlåtandet med ett betonande av att den märkvärdiga fördelningen av dammet på överrockens ärmar dock kan vara ett slumpens spel. Anmärkas bör, att överrocken före Södermans undersökning icke undergått någon som helst behandling.

### Wiklund förnekade, att han begärt licens för inköp av pistol.

9. Anmärkningsvärt är, att Wiklund vid förhör till en början förnekat, att han någonsin ingivit ansökan om licens för inköp av en pistol jämte 150 skarpa skott. En sådan ansökan ingavs nämligen av Wiklund till polismästaren i mars månad 1933, vilken ansökan dock avslogs. Först sedan den av honom under-tecknade ansökan underställdes honom för granskning, medgav han att han egenhändigt skrivit och ingivit densamma.

### Revolvermannen i färg-handeln uppdiaktad.

Biträdet bekänner, att han velat göra reklam för partiet.

10. Wiklund har sökt göra troligt, att attentatet varit ett verk av kommunistiskt sinnade element. Att nazisterna tidigare sökt skjuta skulden för påstådda, mot dem begångna övergrepp på "marxisterna" framgår av en berättelse, som i dagarna avgivits inför kriminalpolisen av en medlem av Furugårdspartiet. I en kvällstidning förekom nämligen den 12 december en uppgift om att en med revolver utrustad person skulle ha infunnit sig i en färghandel och där till ett biträde yttrat, att Furugård skulle skjutas. Härom hade biträdet i fråga, som är identisk med ovannämnde partimedlem, lämnat tidningen vissa utförliga uppgifter. Biträdet har emellertid nu inför kriminalpolisen erkänt, att hela berättelsen varit uppdiaktad och att denna tillkommit för att hämnas på kommunisterna för en förment förföljelse, samtidigt som han velat göra reklam för sitt eget parti.



### Förföljelsen av Wiklund överdriven.

11. Wiklund påstår sig under en längre tid ha varit skuggad och förföljd av olika personer samt vid anonyma telefonringningar även blivit hotad till livet. Härom har Wiklund emellertid icke kunnat förebära annan bevisning än ett anonymt brev, som den 30 december kom till S. A.-hemmet på Döbelngatan. I detta brev uppmanas nazisterna att vara på sin vakt, enär kommunisterna skulle förbereda en kupp mot lokalerna vid Döbelngatan.

### Polisrazzian i S. A.-hemmet.

Den till promemorian närslutna rapporten redogör i korthet för den razzia, som kriminalpolisen söndagen den 10 december företog i S. A.-hemmet. Då blevo tio personer, som bodde på hemmet, nedtagna till kriminalstationen för förhör. Fem av dem voro hemmahörande och skrivna i Stockholm, under det att de övriga endast för tillfället bodde på hemmet. Dessa senares uppgifter rörande anledningen till att de tagit in på S. A.-hemmet ha intagits i rapporten. En fotograf, som kom till

Stockholm i höstas och icke lyckades skaffa sig något ordnat arbete, uppsökte S. A.-hemmet för att få mat och bostad där. Han är annars hemmahörande i Norrbotten. En springpojke från Uppsala lämnade föräldrahemmet där i november för att komma i närmare förbindelse med partikamraterna och tog därför in på S. A.-hemmet. Av de övriga är en studerande vid en teknisk skola och han fick tillåtelse att bo och äta på nazisternas hem under studietiden. En annan studerande, som är hemmahörande i Jönköping men tillhört S. N. S. P:s avdelning i Lund, där han bedrivit universitetsstudier, hade bott på hemmet endast tillfälligtvis. Alla de på hemmet boende ha erhållit mat och bostad mot att de utfört diverse handräkningsarbeten inom hemmet samt propagandarbeten för partiets räkning.

### "Trängande behov, att åtgärder vidtagas."

Framläggandet av undersökningens resultat redan på detta tidiga stadium, framhåller intendenten, föranledes av det trängande behovet att med hänsyn till vad nu och tidigare inträffat vidtaga åtgärder mot sådana företeelser, som äro ägnade att skapa oro och osäkerhet i de bestående förhållandena. Såsom sådana måste man nämligen betrakta de från S. A.-hemmet i huset 25-27 Döbelngatan vid olika tillfällen utgående försöken att med våldsmedel inskrida mot politiskt oliktankande personer och partier inom samhället. Förekomsten av en med batonger rikligt utrustad, ständigt i beredskap liggande politisk stormtrupp måste alltid innebära ett för allmän ordning och säkerhet oroande moment. Jag behöver endast påpeka det planlagda överfallet på högskolemötet samt den nazistiska stormtruppens utryckning en av juldagarna till S:t Eriksbron för att fullgöra en självtagen polisiär uppgift.

### Förbud begäres mot vidare bedrivande av S. A.-hemmet.

Bortsett från den Wiklundska affären synes nazisternas uppträdande i tiden dessförinnan sålunda väl motivera ett ingripande från myndigheterna till förhindrande av att vi efter hand

bli begärade med kasererade politiska stormtrupper icke blott i Stockholm utan även i övriga delar av landet. I nationalsocialistiska partiernas planer ingår nämligen även tanken på upprättande av dylika "hem" i den utsträckning partiernas ekonomi tillåter. Till förekommande av en vidare utveckling av dessa nazisternas planer synes det vara i hög grad angeläget att redan på ett tidigt stadium inskrida mot alla försök i sådan riktning.

Med åberopande av promemorian och rapporten, som handlar om S. A.-hemmet, hemställer intendent Zetterquist att polismästaren ville gå i författning om utfärdande av förbud vid kraftigt verkande vite för den, som bedriver S. A.-hemsrörelsen i huset vid Döbelngatan, att vidare utöva rörelsen i fråga, vilken synes kunna likställas med hotell- eller pensionatsrörelse.